

6. Создание проблемной ситуации на основе высказывания учёного. *Известный ученый сказал: «Воду мы начинаем ценить не раньше, чем высыхает колодец». Почему он так думает?*

7. Сообщение противоположных точек зрения на один и тот же факт. *Рассудите спор. Ученые разных эпох объясняли по-разному осевое вращение планеты Земли. Объясните, почему они так думали?*

Моделирование подобных проблемных ситуаций может проецироваться на другие школьные предметы, изучаемые в начальной школе и осуществляться различными способами, такими как, столкновение с явлениями, фактами, требующими теоретического объяснения; побуждение к выдвижению гипотез, формулированию выводов и их проверке; побуждение к самостоятельному сравнению и сопоставлению противоречивых фактов; побуждение к выбору из противоречивых фактов, высказываний тех, которые он считает наиболее обоснованными; побуждение к анализу внешних противоречивых факторов, явлений и состояний [5].

Подведем итог. Главным условием успешного обучения в современной школе является активная познавательная деятельность детей. Технология проблемного обучения активизирует познавательные процессы у обучающихся, приучает их к самостоятельной работе, способствует тому, что школьники учатся применять свои знания, поскольку каждая новая учебная проблема разрешается на основе ранее усвоенных знаний, сочетая эмоциональное с рациональным. Проблемное обучение способствует развитию интереса к учению, преобразует любознательность в постоянно действующий мотив, что очень важно на фоне существующей тенденции снижения интеллектуальной и познавательной активности обучающихся.

Список литературы:

1. Проблемное обучение [Электронный ресурс] // Современные образовательные технологии – Режим доступа: https://moi-rang.ru/publ/metodicheskie_materialy/pedagogicheskie (дата обращения 04.02.2021).
2. Беспалько В.П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения. – М., 2009 – 221 с.
3. Билялов Д.Н. Проблемно-ориентированное обучение: теоретические основы и практическое применение // Білім – Образование. – 2015. – № 3. – С. 27-32.
4. Дорне И.В. Проблемное обучение в школе: учеб.метод. пособие для студ.заочников 2-3 курсов пед. ин-тов. – М.: Просвещение, 2017. – 31с.
5. Идиатулин В.С. Принцип проблемности в обучении // Школьные технологии. – 2015. – № 4. – С. 29-42.

КОМАНДАЛЫҚ ЖҰМЫС ПЕДАГОГТЫҢ ЗЕРТТЕУ ДАҒДЫСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ШАРТЫ РЕТІНДЕ

*Сагадиева Кенжегуль Бидахметовна,
пед. ғыл. магистрі, тренер
«Педагогикалық шеберлік орталығы» ЖМ филиалы, Қостанай қ.*

Аннотация

Мақаланың өзектілігі педагог стандартының қызметтерінің бірі зерттеуші дағдысы бойынша мәселелер қарастырылады.

Мақсаты: зерттеу дағдысын командалық жұмыста қалыптастыру жолдарын ұсыну. Мақалада «зерттеу дағдысы» ұғымына анықтама беріледі, командалық жұмыс негізінде педагогтарда зерттеу дағдысын қалыптастырудың алғышарттары ұсынылады. Командалық жұмыс термин таңдауына негіздеме берілген.

Түйінді сөздер: педагогтың зерттеу дағдысы, команда, командалық жұмыс, топтық жұмыс, ғылыми шығармаластық.

Аннотация

Актуальность статьи одна из функций Стандарта педагога – решение вопроса исследовательские навыки.

Цель: предложить пути развития исследовательских навыков в командной работе. В статье предлагается определение понятия «исследовательские навыки», раскрываются предпосылки формирования исследовательских навыков педагога с точки зрения командной работы. Дано обоснование выбора термина командная работа.

Ключевые слова: исследовательские навыки педагога, команда, командная работа, групповая работа, научное сотворчество.

Abstract

The relevance of the article One of the functions of the Educator Standard is to address the issue of research skills. Objective: To propose ways to develop research skills in teamwork. This article proposes a definition of the concept of «research skills», reveals the prerequisites for the formation of research skills of a teacher in terms of teamwork. This article justifies the choice of the term teamwork.

Keywords: research skills of a teacher, team, teamwork, group work, scientific co-creation.

Бүгінгі күні кез келген мекеме үшін, соның ішінде білім беру ұйымдары үшін де бәсекелестікте жоғары мәні бар бұл – адами капитал. Әрбір адамда ашылмаған әлеуетті дамыту адамдардың өзінің дамуына ғана емес сонымен қатар ұйымның дамуына да әсер етеді. Аталған стратегияға сәйкес педагогтарға өз әлеуеттерін толық іске асыру үшін басқа да құзыреттіліктерді қалыптастыру талап етіледі. Бұл мақалада адамға жүктелген әртүрлі міндеттерді, бастамаларды, жаңашылықты ашу үшін бірлесе шешім қабылдау білігі туралы айтылады. Бұл жағдайда мұғалімнің зерттеу дағдысын қалыптастыруға командалық жұмыс қаншалықты әсер ететіндігі туралы бірнеше тұжырымдар қарастырылады.

Сонымен қатар көптеген тәжірибелік басылымдарда көрсетілгендей мұғалімдерді кез келген қызметке тиімді дайындау үшін ұжымдағы өзара байланыс командадағы жұмыс маңызды. Педагогикалық тәжірибеде командалық жұмыс жалпы мақсатқа жету мен тұлғаны дамыту үшін жоғарғы орын алады. Сонымен қатар жеке жұмысқа қарағанда командалық жұмыс ғылыми-зерттеушілік қызмет ретінде де жоғары басымдыққа ие. Сондықтан зерттеу дағдысын қалыптастыру сияқты командалық жұмыста ғылыми-зерттеушілік жұмыс аясында жүзеге асып отырады.

Командалық жұмыс ұйымдастырушылық қызмет ретінде бірнеше бағыттардан тұрады: мақсаттар, міндеттер, кезеңдер, қатысушылар рольдері, даму белгілері. ПКО-мандақұру мәселелері келесі шетелдік зерттеушілер жұмыстарында қарастырылған: Р.М. Белбина, Р. Блейка, С. Таненбаума, Дж. Катценбаха, Д. Смита, Р. Берда и др.; заманауи авторлар: Т.Ю. Базаров, Ю.М. Жуков, Т.Д. Зинкевич-Евстигнеев, Ю.Д. Красовский, С.К. Сергиенко, Ю.В. Синягин және т.б.

И. Салас, Р. Берда мен С. Таненбаум анықтамалары бойынша, «Команда – бұл мақсат, құндылық және өздерінің бірлескен қызметтерін іске асырудың жалпы тәсілдерін бөлісетін шағын адамдардан құралған топ. Сонымен қатар, команда мүшелері өзаратолықтыратын дағдыларға ие және кез келген топ ішіндегі ролдерді орындауға қабілетті, қатысушылар соңғы нәтижеге жету үшін жауапкершілік алады [1, с. 54].

Осы түсініктен «Команда» феномені бойынша командалық жұмысқа бірге қызмет жасау, келісу, дауласу жағдайларын жеңу, өнімге жұмыс жасау, ісіңізге шығармашыл қарау, сонымен қатар тәуелсіз жұмыс істеу қызметтері кіретінін байқауға болады.

«Командалық жұмыс» пен «команда» терминдері «топтық жұмыс» пен «топ» ұғымдарымен ұқсас өзара қатысты болатындығы келесі себептерге байланысты: біріншіден, жұмыс тобы бір-бірінен үйренетін және ортақ мақсатты бөлісетін адамдардан тұрады, бірақ бір-біріне тәуелсіз, жалпы мақсатқа қол жеткізуге жұмыс жасамайды (Лей Томпсон) [2], ал команда ортақ мақсатқа жету үшін әрбір мүшесі соңғы нәтижеге жетуде жауапкершілік алады.

Екіншіден, командалық жұмыста қауымдасуды (кооперация), бірлесе іс-әрекеттердің келісуін талап етеді, ал топтық жұмыста мұндай қауымдастық құру қажетті емес.

Үшіншіден, командадағы қатысушылар саны (5-7) қатаң анықталса онда нақты технологияларды, кезеңдерді, ролдерді ұстануға мүмкіндік тудырады, ал топта керісінше қатысушылар саны нақты анықталмауы тиіс.

Төртіншіден көшбасшы ролі командада тәлімгерлік, кеңес, қолдау ролін алады, ал топта бақылау ролінде болады. Бұл сипаттама командалық жұмыстың анықтамасы болып саналады. Қазіргі, заманауи педагог қызметі аясының кеңеюіне және жаңа экономикалық, саясаттық, адамгершілік, эстетикалық мақсаттарға байланысты тьютердің, ғылыми кеңесшінің, зерттеушінің, оқушы мен үйренушінің жасап шығарушының ролдеріне еніп, жаңашыл, шығармашыл жұмыс жасауға заманауи педагогтың әмбебап маман сипаттамасына ену қажеттілігі туындап отыр.

Жоғарыда аталғандарға сай, өзараәрекеттестікте негізгі сипаттама бойынша команданың мүшелері бір-біріне деген тәуелділікке негізделген. Өзаратәуелділік команда мүшелерінің жұмыс нәтижесі команданың басқа мүшелеріне тәуелді екендігін көрсетеді. Топтық жұмыста оның мүшелері бір кеңістікте болып бір ақпаратты қолдана алады, бір-бірінің құндылығы мен көқарастарын бөлісіп, көмек бере алады, бірақ мақсатты жеке мақсаты ретінде қабылдайды. Дегенменде педагогикалық қызметте ең маңыздысы жалпы мақсат болғандықтан ол ғылыми-зерттеушілік жұмыс аясында іске асады. Ортақ мақсат түсінігі командалық жұмыс аясындағы ерекше байланысқа қатысты. Аталған ереже герменевтикалық тәсілді қолдануды өзектендіреді. Заманауи уақытта педагогикадағы қарым-қатынас пен герменевтика мәселелерімен зерттеушілер Ю.В. Сенько, М.Н. Фроловская және т.б. айналысады. Педагогикалық герменевтика негізін келесі сұрақтар құрайды: Адамды түсіну дегеніміз не? Адамды адам түсінудің философиялық феномені қандай? Түсінудің жолдары, әдістері, түсінігі қандай?

Командалық жұмыс аясында бұл ұғымның клесі түсінігі – ғылыми ынтымақтастық, бұның ішіне тек қана тәжірибе алмасу, жұмыспен, ойлаумен ғана емес сонымен қатар сезіммен, толқумен, күш салумен, күмәнмен және табыспен ерекшеленеді.

Демек барлық ішкі «Мен» мен «Басқа» ның және өзіңнің ішкі дүниесін байыту. Мұндай ғылыми ынтымақтастық үдерісінің түсінігі командалық жұмысқа сай келеді, сонымен қатар өзін және іс-әрекетін зерттеуге бастама мен мотивация бере отырып, зерттеуге және шығармашылыққа бағыттайды. Командалық жұмыс өзінің жеке қасиеттері мен қабілеттерін ашуға, жаңашылдыққа ұмтылуға талпыныс береді.

Команданың барлық мүшесі басқаның мәдениетін қоса бір-бірін оқытады, үйренеді. Сонымен ғылыми шығармаластық «Мен мен Басқа» қатынасты үйлестіру, нәтижесінде «Қандай да бір жаңалық» пайда болады.

Командалық жұмыстағы мұндай ғылыми шығармаластық түсінігі өзараәрекеттестікте, айқындалған коммуникацияда байқалады, М.С. Каган мен А.М. Эткинданың пікірлері бойынша өзіңіздің құндылығыңызға басқаларды тартасыз немесе өзіңізді басқалардың құндылығына қатыстырасыз [3]. Аталған аспект ғылыми ынтымақтағы мәселелерді анықтаушы болып табылады, мұнда бір-біріңіздің құндылықтарыңызға (тек өзіңіздікін ғана емес сәйкесінше басқа адамның да) қатыстырмай түсінік қалыптастыру мүмкін емес.

Сондықтан командалық жұмысты ұйымдастыруда команда сипаттамасының мәні (ғылыми шығармаластық) толықанды жүзеге асуы керек, салдарынан зерттеуге деген құлшыныс, зерттеу біліктері мен дағдылары қалыптаса бастайды.

Осылайша командалық жұмыс зерттеу дағдысын қалыптастырудың шарттары ретінде коммуникативтік мазмұн жағынан анықталған ұйымдастырушылық, диагностикалық дайындықты көрсетеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Карякин, А. М. Командная работа: основы теории и практики [Текст]: учеб. пособие / А. М. Карякин. – Иваново : Иван. гос. энерг. ун-т., 2003. – 136 с.
2. Графский, М. Что такое команда? И при чем тут рабочая группа? [Электронный ресурс] / М. Графский. – [http:// www.grafsky.ru/team/chto-takoe- komanda-i-pri-chem-tut-rabochaya-gruppa.htm#more-72](http://www.grafsky.ru/team/chto-takoe-komanda-i-pri-chem-tut-rabochaya-gruppa.htm#more-72) (10 atd.2009).
3. Каган, М. С. Общение как ценность и как творчество [Электронный ресурс] / М. С. Каган, А. М. Эткинд. – [http:// www.voppsy.ru/issues/1988/884/884025.htm](http://www.voppsy.ru/issues/1988/884/884025.htm). (09 atd. 2009).

ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ ПЕДАГОГА, КАК ОДИН ИЗ ФАКТОРОВ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Сакауова Улболсын Жапаргалиевна,
учитель истории,

Демидова Любовь Викторовна,
учитель географии,

КГУ «Общеобразовательная школа имени Б.Майлина
отдела образования района Беимбета Майлина»,
Морковник Наталья Васильевна,

учитель биологии,

КГУ «Общеобразовательная школа №6»
отдела образования города Лисаковска,

Поклодина Кристина Сергеевна,
учитель химии и биологии,

КГУ «Общеобразовательная школа имени Б.Майлина
отдела образования района Беимбета Майлина»

Аннотация

Мақалада мұғалімнің жекебасының шығармашылық әлеуетін дамытуға және оның рухани әлемін байытуға мүмкін дикберетін, уздік сізбілім беру жүйесіндегі мұғалімдердің кәсіби дамуы туралы айтылады.

Түйінді сөздер: уздік сізбілім, мұғалімдердің кәсіби дамуы, шығармашылық әлеуеті.

Аннотация

В статье говорится о профессиональном развитии педагогов в системе непрерывного образования, которое является процессом, позволяющим развить творческий потенциал личности педагога и обогатить его духовный мир.

Ключевые слова: непрерывное образование, профессиональное развитие, творческий потенциал.

Abstract

The article talks about the professional development of teachers in the system of lifelong education, which is a process that allows developing the creative potential of the teacher's personality and enriching his/her spiritual world.

Keywords: continuing education, professional development, creative potential.

Совершенствование качества обучения и воспитания в средней школе напрямую зависит от уровня подготовки педагогов. Неоспоримо, что этот уровень должен постоянно расти, и в этом случае эффективность различных курсов повышения квалификации, семинаров и конференций невелика без процесса профессионального развития педагогов.

Профессиональное развитие – это активное качественное преобразование педагогом своего внутреннего мира, внутренняя детерминация активности учителя, приводящая к принципиально новому способу профессиональной жизнедеятельности [1, с.49].

Необходимо обратить внимание, что при определении сущности профессионального развития педагогов мы придерживались одного из основных положений системно-